

1 שוֹמְרוֹת נִינְהוּ – וכי שוטות הן, מוֹעֲזוֹת נִינְהוּ – והלא אינן אלא טועות
2 במניינן, ומדוע קראן רבי יהושע שוטות. משיבה הגמרא: אֵלָּא הִנֵּי
3 מוֹעֲזוֹת – שנה במשנתנו 'עד שאתם מתקנים את הטעות, בואו ותקנו
4 את הפקחות'.

5 אשה הרואה דם טמאה שבעה ימים ומפסיקה בסופם בטהרה וטובלת
6 לנדתה בליל שמיני, ואחד עשר הימים הבאים הם ימי זיבה, שהרואה
7 בהם יום או יומיים זבה קטנה היא ושומרת יום אחד בטהרה וטובלת,
8 והרואה בהם שלשה ימים רצופים זבה גדולה היא, ומונה שבעה ימים
9 נקיים וטובלת. וחזרת האשה לתחילת מניינה בתום ימי הזיבה תליה
10 בכמה כללים: א. אין האשה חוזרת למנות סדר ימי נדה חזוב אלא
11 כשתחזור לראות. ב. אם לא ראתה בימי זיבה או שראתה יום או
12 יומיים ונעשתה זבה קטנה חוזרת למנות ימי נדה כשתשוב ותראה.
13 ואף אם לא שמרה עדיין יום כנגד יום נעשית נדה ולאחר תום ראיית
14 נדתה שומרת יום לזיבתה. ג. ראתה בהם שלשה רצופים אינה שבה
15 למניינה עד שתמנה שבעה נקיים, וכל דם שתראה בטרם השלמת
16 הנקיים דם זיבה הוא.

17 הגמרא מביאה ברייתא המפרטת אופנים בהם זקוקות נשים פקחות
18 לתיקון פתחיהן. מבאר הגמרא: הִתְנַיֵּא, אשה שסדר ראייתה
19 הקבוע יום אֶחָד מָמָא – רואה בו, ויום אֶחָד מְהוּר – אינה רואה בו,
20 ורואה רק ביום ולא בלילה, הרי זו מְשַׁמֶּשֶׁת בכל המעת לעת של
21 היום הַשְּׁמִינִי, וְלִילוּ עָמּוּ – ואף בלילה שלאחריו, ובאַרְבָּעָה לַיְלוֹת
22 נוספים מִתּוֹךְ שְׁמוֹנֶה עָשָׂר יוֹם – שמונה עשר הימים שמתחילת
23 ראייתה עד תום ימי זיבה. וזה החשבון, לאחר ימי נדתה מותרת
24 בשמיני ובלילה שלאחריו, שאינה רואה בהם. וביום התשיעי רואה
25 ושומרת כנגדו בעשירי ואסורה בהם, ומשמשת בליל האחד עשר
26 שהרי לא תראה אלא למחרת ביום. ובאחד עשר רואה ושומרת
27 בשנים עשר ומשמשת בליל שלשה עשר, ורואה בשלשה עשר
28 ושומרת בארבעה עשר ומשמשת בליל חמשה עשר, וחוזרת ורואה
29 בחמשה עשר ושומרת בששה עשר ומשמשת בליל שבעה עשר, הרי
30 כאן ארבעה לילות.

31 וְאִם הִיָּתָה רואה ראייתה מִכְּעָרְב, אֵינָה מְשַׁמֶּשֶׁת אֵלָּא בְּשִׁמְנֵי
32 בְּלַדָּה, אבל לא בליל התשיעי ובארבעת הלילות הנוספים כיון
33 שרואה בהם.

34 הברייתא ממשיכה באופנים נוספים, וכל דבריה בהמשך ברואות
35 מבערב: אשה שסדר ראייתה שְׁנֵי יָמִים מָמָאִין – רואה בהם, וְשְׁנֵי
36 יָמִים מְהוּרִין – אינה רואה בהם, מְשַׁמֶּשֶׁת לאחר ימי נדתה בימים
37 שְׁמִינִי וְשְׁנֵים עָשָׂר וְעֶשְׂרִים, שבשמיני אינה רואה, ומליל
38 התשיעי רואה עד היום העשירי ונעשית זבה קטנה, ושומרת בטהרה
39 באחד עשר, ומשמשת בשנים עשר, ורואה בשלשה עשר וארבעה
40 עשר ושומרת בחמשה עשר, ובששה עשר מותרת, ורואה בשבעה
41 עשר ושמונה עשר ושומרת בתשעה עשר, וביום העשרים מותרת.
42 מקשה הגמרא: וְהִשְׁמִישׁ נְמִי בְּתַשְׁכָּר – מדוע אינה משמשת גם
43 בתשעה עשר, שראיית שבעה עשר והשמונה עשר אינה מחייבת
44 שימור יום, כיון שבהם נשלמים אחד עשר ימי הזיבה, ומבואר להלן
45 (עב.) שאין חובת השימור חלה אלא כשיכולה לשמר בתוך ימי
46 הזיבה, והרואה ביום אחד עשר לזיבתה שהוא השמונה עשר לפתח
47 נדתה פטורה משימור, ומדוע אינה משמשת גם בתשעה עשר.

48 מתרצת הגמרא: אָמַר רַב נֶשֶׁת, זֹאת אוֹמְרֵת – מכאן יש ללמוד
49 שְׁנַיִן דְּתַנּוּן – מה ששנו בית הלל (לקמן עב.) שברואה ביום אחד
50 עשר לזיבתה וטובלת למחרת נקרא המשמש עמה בו ביום 'אֶרְגָּרָן'
51 כיון שלא כבש את יצרנו להמתין מעט, אין כוונתם רק לכנותו לגנאי
52 שאינו נוהג במידת חסידות, אלא לומר שמדברנן אֶסוּר לְבוֹא עֲלֵיהָ,
53 ולפיכך אין הברייתא מותרת בתשעה עשר.

54 הגמרא מביאה תירוץ נוסף: רַב אֲשֵׁי אָמַר, נְהִי דְחַד עָשָׂר לֹא בְּעֵי
55 שִׁמּוּר – האף אמנם שראיית האחד עשר אינה מצריכה שימור,
56 עֲשִׂירֵי מִיָּהָּ בְּעֵי שִׁמּוּר – היום העשירי שראתה גם בו מצריך
57 שימור, ולפיכך אסורה בתשעה עשר, שמשמרת בו כנגד היום
58 השבעה עשר שהוא העשירי לימי זיבתה.

59 ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראייתה שְׁלֹשָׁה יָמִים מָמָאִין
60 וְשְׁלֹשָׁה יָמִים מְהוּרִין, הרי שרואה מהראשון עד לשלישי ופוסקת עד

הששי, ורואה מהשביעי עד לתשיעי ופוסקת עד השנים עשר, ורואה
62 מהשלשה עשר עד לחמשה עשר, מְשַׁמֶּשֶׁת שְׁנֵי יָמִים, אחד עשר
63 ושנים עשר, שבתום נדתה נעשית זבה קטנה בראיית השמיני
64 והתשיעי ושומרת בטהרה בעשירי, ומשמשת אחד עשר ושנים עשר,
65 וְיָשׁוּב אֵינָה מְשַׁמֶּשֶׁת לְעוֹלָם, שכשרואה מהשלשה עשר עד לחמשה
66 עשר נעשית זבה גדולה, וכיון שרואה שלשה ופוסקת שלשה אין לה
67 שבעה נקיים.

68 ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראייתה אַרְבָּעָה יָמִים מָמָאִים
69 וְאַרְבָּעָה יָמִים מְהוּרִין, מְשַׁמֶּשֶׁת יוֹם אֶחָד בְּלַבַּד, בשמיני, שאינו
70 מימי נדתה ואינה רואה בו, וְיָשׁוּב אֵינָה מְשַׁמֶּשֶׁת לְעוֹלָם, כיון
71 שבראיית ארבעת הימים שמהתשיעי ואילך נעשית זבה גדולה, ואין
72 לה שבעה נקיים.

73 ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראייתה חֲמִשָּׁה יָמִים מָמָאִים
74 וְחֲמִשָּׁה יָמִים מְהוּרִין, מְשַׁמֶּשֶׁת שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּלַבַּד, שמיני תשיעי
75 ועשירי, שאינם מימי נדתה ואינה רואה בהם, וְיָשׁוּב אֵינָה מְשַׁמֶּשֶׁת
76 לְעוֹלָם, כיון שרואה בחמשת הימים שלאחריהם ואין לה שבעה
77 נקיים.

78 ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראייתה שְׁשֶׁה יָמִים מָמָאִין וְשִׁשָּׁה
79 יָמִים מְהוּרִין, מְשַׁמֶּשֶׁת חֲמִשָּׁה יָמִים בְּלַבַּד, מהשמיני עד לשנים
80 עשר, שאינם מימי נדתה ואינה רואה בהם, וְיָשׁוּב אֵינָה מְשַׁמֶּשֶׁת
81 לְעוֹלָם, מפני שרואה בששת הימים הבאים ואין לה שבעה נקיים.

82 ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראייתה שְׁבַעָה יָמִים מָמָאִין
83 וְשִׁבְעָה יָמִים מְהוּרִין, מְשַׁמֶּשֶׁת רִבְעֵי יָמִים, שמשמשת בשבעה
84 מִתּוֹךְ כָּל עֶשְׂרִים וְשְׁמוֹנֶה יָמִים, שבשבעה הראשונים נדה היא,
85 ובשבעה השניים מותרת, שאינה רואה, ובראיית שלשת הימים
86 הראשונים משבעת השלישיים נעשית זבה גדולה, ובשבעת
87 הרביעיים אינה רואה ומונה שבעה נקיים, הרי עשרים ושמונה.
88 וכשרואה בעשרים ותשעה חוזרת לפתח נדתה וניתרת בתום שבעת
89 ימי הראייה למשך שבוע וחזר חלילה. ונמצאת משמשת בשבעה
90 ימים מתוך כל עשרים ושמונה, שהם רביע ימיה.

91 ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראייתה שְׁמוֹנֶה יָמִים מָמָאִין
92 וְשְׁמוֹנֶה יָמִים מְהוּרִין, מְשַׁמֶּשֶׁת חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם מִתּוֹךְ כָּל אַרְבָּעִים
93 וְשְׁמוֹנֶה, שכשנחלק ארבעים ושמונה ימים לשמונה נקבל ששה
94 חלקים שוים, ואשה זו רואה בשמונת הימים הראשונים והשלישיים
95 והחמישיים, ובשניים וברביעיים ובששיים אינה רואה. ובראיית היום
96 השמיני לאחר ימי נדתה נעשית זבה קטנה. ובראשון משמונת הימים
97 השניים שאינה רואה בהם שומרת יום, ובשבעת הימים הבאים
98 מותרת. ובשמונת השלישיים רואה, ושני הראשונים שבהם בסוף ימי
99 זיבה ונעשית זבה קטנה, ובששת הימים הנוספים דמה דם נדות.
100 ובראשון משמונת הימים הרביעיים אסורה מפני שהוא משלים
101 לשבעת ימי נדתה, ובשבעת הימים הבאים מותרת, הרי ששימשה
102 ארבעה עשר יום. ובראיית שלשת הימים הראשונים מהשמונה
103 החמישיים נעשית זבה גדולה. ושבעת הימים הראשונים מתוך
104 שמונת הששיים עולים לה לנקיים, וביום השמיני מותרת, הרי
105 ששימשה חמשה עשר יום מתוך ארבעים ושמונה. וכשרואה שוב
106 ביום הארבעים ותשעה חוזרת לפתח נדתה.

107 מקשה הגמרא: הִנֵּי אַרְבִּיבָר הוּוּ – הימים שמותרת לשמש בהם אינם
108 אלא ארבעה עשר ולא חמשה עשר, שביים הארבעים ושמונה
109 שהתרנו צריכה להיות אסורה, שבשמונת הימים הששיים אינה
110 יכולה למנות נקיים מאחר ושלשת הימים הראשונים שבהם חלים
111 בימי נדה שאינם עולים לנקיים, ורק ביום הרביעי שבשמונה אלו
112 שהוא הארבעים וארבעה לתחילת מניינה יכולה להתחיל לספור,
113 וממילא אסורה בארבעים ושמונה. וכלפי האמת לא תוכל להסדר
114 במשך כמה שבועות נוספים.

115 מתרצת הגמרא: אָמַר רַב אֲדָא בְּרַי יִצְחָק, זֹאת אוֹמְרֵת – מכאן יש
116 ללמוד, שִׁמְיָ נִדְתָּה – ימים הראויים לנדתה שאין רואה בָּהֶן עוֹלוּן
117 לְסִפְרֵת וְיִבְרָתָה, ורשאית למנות את שבעת הימים הראשונים
118 שמשמונת הששיים לנקיים, ולפיכך מותרת בארבעים ושמונה.

119 הגמרא מוכיחה שימי נדה שאינה רואה בהם עולים לספירת זיבתה:
120 דְּאֵיבִיעָא לָהּ – שהתפקו בני הישיבה,

משנה

המשנה מבארת לגבי טומאות לחות, האם מטמאות דווקא בלחות
או אף כשיבשו: דם הנדה שיצא ממקורה ומטמא כמותה, ובשר המת
המטמא בשיעור כזית כמות שלם, מטמאין אחרים כשהם לחין
כטבעם וכן מטמאין אחרים כשהם יבשין. אכל הוב - זובו של זב
והניע - ליחה היוצאת מן הפה והרוק שיצאו מן הוב, והשרין
במיתתו, והנבלה המטמאה בשיעור כזית אדם וכלים במגע ובמשא,
והשכבת ירע שיצאה מאדם שראה קרי, דברים אלו מטמאין רק
לחין, ואין מטמאין יבשין. ואם היבשים יכולין להשרות במים
ולחזור לכמות ששן - להיות לחים כפי שהיו, מטמאין לחין
ומטמאין אף יבשין, כלומר, באופן זה אינם נחשבים יבשים אלא
לחים, ומטמאים. מבארת המשנה: ובמה היא שריתן שבכך יבדקו
אם יכולים לחזור ללחות פמים פשרין - שאינם חמים או קרים,
במשך מעת לעת - שיעור זמן של יום ולילה שלימים ורצופים, אך
ביותר משיעור זה אינם מטמאים.
דעה החולקת בענין בשר מת יבש (שלחנא קמא מטמא): רבי יוסי
אומר, בשר המת שיבש כל כך ואינו יכול להשרות ולחזור להיות
לח כמות שהיה, מהור.

גמרא

שנינו במשנה, שדם נדה מטמא ואף כשהוא יבש. מבררת הגמרא:
מנא הני מילי שמטמא כנדה עצמה. משיבה הגמרא: אמר חזקיה,
דאמר קרא (ויקרא טו לב-ג) 'ותדה כנדה', ולמדים שמדוה -
זיבת דם נדה כמותה, מה היא מטמאה במגע ובמשא, אף מדוה
מטמאה.
מבררת הגמרא: אכן אשכחן בתורה שמטמא כשהוא לח, כמשמעות
'דוה' שמטמא כשהוא זב, יבש מנלן שמטמא, הרי אין זה במשמעות
הכתוב. משיבה הגמרא: אמר רבי יצחק, אמר קרא בזבה (שם טו
יט) 'דם יהיה זבה', ולמדים מיהיה' שהדם בהיותו 'הא - ישאר
בטומאתו אף כשתייבש.
מבררת הגמרא: ואימא הני מילי שדם נדה יבש מטמא נאמרו רק
בדם שיצא לח מן המקור ונעשה יבש, שכיון שהיה מטמא נשאר כך,
דם יבש מעיקרו כשיצא מן המקור, מנלן שגם הוא מטמא. עוד
מבררת הגמרא: ותו, הא דתנן במשנה (לעיל כא), אשה המפלת
ממקורה דם יבש בצורות משונות, כגון כמין קליפה, כמין עפר,
כמין עגרה אדומה, כמין יבחושיין (ייתושים) ארומים, הרי זה ספק
דמ, ותפיל אותם למים פושרים, אם נמוחו מוכח שדם נדה הם,
(טמא) ומטמא. מנלן שגם דם יבש שיצא ממקור הנדה בצורות
משונות טמא.
משיבה הגמרא: תיבת 'יהיה' שבפסוק (ויקרא טו יט) 'דם יהיה זבה
בבשרה' מיותרת, ורבויה הוא שאף דם נדה הבא בצורות משונות
מטמא.
הגמרא מבארת דין דם נדה לענין טומאת משכב ומושב. שואלת
הגמרא: אי למדים דם נדה מנדה, נלמד גם מה היא - הנדה עושה
את המשכב ומושב שלה אב הטומאה לטמא אדם במגעו, ולטמא
את הבגדים שעליו, אף דמה נמי היא עושה את המשכב ומושב
שלו אב הטומאה לטמא אדם במגע ולטמא את הבגדים שעליו, ולא
רק ראשון לטומאה.
דוחה הגמרא את הקריאה: אטו דמה פר משכב ומושב הוא - וכי
דמ יושב או שוכב שניתן לומר עליו שיטמא במשכב ומושב, וכיצד
נלמד שיטמא בזה.
מקשה הגמרא על הדחיה: ולמעמיך שדבר שאינו ראוי למשכב
ומושב אינו יכול לטמא בו, כיצד תבאר דין אבן מנונעת - אבן מבית
שיש בו נגע צרעת, וכי פת משכב ומושב היא דאיצטריך קרא
למעוטי אותה מטומאת משכב ומושב, כפי דתניא בברייתא, יכול
היית לומר שתהא אבן מנונעת עושה דין משכב ומושב לדבר
שתחתיה שיהא אב הטומאה לטמא אדם במגעו ולטמא את הבגדים

ראתה דם שלשה ימים בימי זוב ונתחייבה בנקיים וילדה ופסקה מיד
מלראות, יש להסתפק, ימי טומאת הלידה שאינה רואה בהן מהו
שיעלו לספירת זיבתה - האם עולים לנקיים, או שאינם עולים
וצריכה למנותם לאחר מכן.
הגמרא מביאה ראיה לפשוט את הספק: אמר רב כהנא, הא שמע,
שנינו בברייתא, אשה שראתה שנים - שני ימים בימי זובה, ולשלישי
- וביום השלישי הפילה, ואינה יודעת מה הפילה, שמסופקת האם
ולד הוא, והאם זכר או נקבה, או שאינו ולד כלל, ואף אינה יודעת
אם ראתה דם בהפלה, ויש להסתפק בדינה, שאם ילדה ולד ולא
ראתה דם טמאה בלידה בלבד ואינה זבה גדולה, ואם ראתה דם
ואינו ולד טמאה בזיבה בלבד, ואם ולד הוא וגם ראתה יולדת בזוב
היא, ואם אינו ולד ולא ראתה אינה לא יולדת ולא זבה, והרי זו
צריכה להחמיר, שמחמת הספק שטמאה זיבה סופרת שבעה נקיים,
ומחמת הספק שטמאה לידה טמאה שבעים כיוולדת נקבה, ומביאה
קרן, שמא זבה או יולדת היא, ואינו נאכל, שמא אינה לא יולדת
ולא זבה. ממשיכה הברייתא, וימי טומאת לידתה שאין רואה בהן
עולין לה לספירת זיבתה, הגם שעל הצד שיוולדת בזוב היא טמאה
לידה וצריכה שבעה נקיים. ובזה נפשט הספק. והוא הדין שימי נדה
שאינה רואה בהם עולים לספירת זיבתה.
דוחה הגמרא: אמר רב פפא, לעולם אין ימי לידה עולים לנקיים,
ושאינה התיב בברייתא, שהטעם שכתבה שיעולים פיון דאיכא למימר
שאף אם ילדה שמא יולדת זכר היא וטמאה רק שבעה, ואנו החמרנו
לטמאה שבעים כיוולדת נקבה, וממילא כל הני שקעה יתירי
דקיהבנין לה - השבעה שטמאנוה ועל הצד שהיה זכר מיותרים
סקלן - עולים לה לספירת זיבתה, שיש שלשה צדדים שדיה בכך,
הצד שלא ראתה ביום ההפלה ולא נטמאה בזוב, והצד שלא נטמאה
בלידה, והצד שזכר היה ונטמאה שבעה בלבד, ולכן לא חששו לצד
שילדה נקבה וגם ראתה, אבל ביולדת בזוב גמורה אין ימי הלידה
עולים לה לנקיים.
מקשה הגמרא על דחית רב פפא: אמר ליה רב הונא בריה דרב
יהושע לרב פפא, ביולדת זכר איכא לספוקי וביולדת נקבה ליכא
לספוקי - האם מסופקת רק בלידת זכר ולא בנקבה, והלא בשל הצד
שילדה נקבה החמרנו לטמאה שבעים, ואף שתפסנו ימים אלה כימי
לידה מבואר בברייתא שעולין לה לספירת זיבתה, אלא לאו שמע
מינה - אלא ודאי מוכח מכאן שימי לידה ונדה שאינה רואה בהם
עולין לספירת זיבתה. מסיקה הגמרא: שמע מינה - אכן מוכח כן
מהברייתא.
הגמרא חוזרת להמשך הברייתא דלעיל (ע"א) בתיקון ראיות נשים
פקחות. ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראיותיה תשעה ימים
טמאין ותשעה ימים טהורין, משמשת שמונה ימים מתוך כל
שמונה עשר, שבשני ימי הראייה שלאחר נדתה נעשית זבה קטנה,
ובתשעת הימים שאינה רואה שומרת יום אחד בטהרה ובמשונות
הנותרים מותרת, ולאחר מכן שבה לפתח נדתה.
ממשיכה הברייתא: אשה שסדר ראיותיה עשרה ימים טמאין
ועשרה ימים טהורין, הרי מספר ימי שמושה כמספר ימי ראיית
זיבתה, ששלשה ימים רואה בימי הזיבה, ושלשה ימים מותרת בתום
ספירת הנקיים.
ממשיכה הברייתא: וכן לרואה מאה ופוסקת מאה, וכן לרואה אלה
ופוסקת אלה, ימי היתרן כימי זיבתה, שבימי הראייה כל הימים
שלאחר שבעת הראשונים, ימי זוב, ובימים שאינה רואה כל הימים
שלאחר שבעה נקיים ימי היתר.

הדרן עלך בא סימן

פרק שביעי - דם הנדה

בפרק זה יבוארו דיני טומאות דם וכתמי דם, ונאמנות כותים לענין
מצאית טומאה.

המשך ביאור למס' נדה ליום שני עמ' א

1 תחת כלי שלם שניקב כדי לקבל המשקה הנוסף ממנו, לא נאמר כן
2 אלא כאשר המשקים מתקבלים בתוך שבר זה ואינם יוצאים ממנו,
3 אבל אם ניקב השבר, אף כאשר הנקב קטן הוא שאם היה הכלי שלם
4 לא היה מתבטל מתורת כלי מחמת נקב זה, מכל מקום הואיל וזה
5 אינו אלא שבר כלי שאינו חשוב כל כך, כאשר המשקה המתקבל בו
6 נוסף ויוצא ממנו דרך בני אדם לבטלו לגמרי מלהשתמש בו, ולפיכך
7 בטל ממנו שם כלי.

8 הגמרא מביאה שיטות התנאים כיצד בודקים נקב שבכלי חרס, לדעת
9 אם הנקב ראוי להכניס לתוכו משקה: **תנו רבנן, ביצד בודקין כלי**

10 **חרס שניקב, לידע אם ניקב כשיעור הראוי להיות כוונם משקה, אם**
11 **לא** – או שאין הנקב ראוי לכך, **ויבא עריכה** – קערה מלאה מים,
12 **ונותן את הקרחה הנקובה לתוכה** – לתוך הקערה, ובודקים אם נכנס
13 מים לכלי דרך נקב זה או לא, **אם פנסה** – אם נכנס מן המים
14 שבקערה לתוך הכלי, **פידוע** – יש לדעת מכך שהנקב הוא כשיעור
15 הראוי להיות כוונם משקה, **ואם לאו** – ואם לא נכנס מן המים
16 שבקערה לתוך הכלי, **פידוע שהנקב הוא כשיעור הראוי להיות**
17 **מוציא משקה, אבל אין בו כשיעור הראוי להכניס בו משקה.**

המשך ביאור למס' נדה ליום שני עמ' ב

1 הנעשה בתמידות, שאין הדברים אמורים אלא במי – מין כלי
2 **שפיוחד לשיבה, יצא** – נתמעט כלי זה, **שבני אדם אומרים לו**
3 **(ליושב על הכלי) עמוד מלשבת על כלי זה והניח לנו שנעשה**
4 **מלאכתנו שהכלי משמש לצרכה, וכלומר שבכלי כזה לא נאמר דין**
5 **טומאת מדרס.**

משנה

6 המשנה ממשיכה בהבאת דוגמאות נוספות של שני דברים, שהאחד
7 מהם אפשר שיהיה בלא האחר, אבל אי אפשר שיהיה האחר בלא
8 הראשון: **כל אדם הראוי – שהוא כשר לדון דיני נפשות** – להטיל
9 עונש מיתת בית דין על מי שנתחייב בהם, כל שכן הוא שראוי לדון
10 גם דיני ממונות שדינם קל יותר, **ולש אדם שראוי – כשר לדון דיני**
11 **ממונות, ואף שאינו ראוי לדון דיני נפשות.**

גמרא

12 הגמרא מבארת את מי באה המשנה לרבות בכלל זה שאף שפסול
13 לדון דיני נפשות מכל מקום הוא כשר לדון דיני ממונות: **אמר רב**
14 **יהודה, הכלל ששינו במשנה בא לאתווי – להביא ממור שהוא פסול**
15 **לדון דיני נפשות אף שכשר לדון דיני ממונות. מקשה הגמרא: הרי**
16 **תנינא קרא זימנא** – כבר שנינו כך במשנה במקום אחר (סנהדרין
17 ל"ב). **הכל (כל ישראל) כשרין לדון דיני ממונות, ואין הכל כשרין**
18 **לדון דיני נפשות, והוינן בה** – והקשינו בגמרא (שם לו): בדברי
19 משנה זו, **לאתווי מאי** – מה באה משנה זו לרבות כשאמרה 'הכל'
20 **ואמר רב יהודה לבאר דברי המשנה, שבאה לאתווי (לרבות)**
21 **ממור, שהוא כשר לדיני ממונות אף שפסול לדיני נפשות, ומאחר**
22 **שכבר נתרבה דין זה לגבי ממור מדוע הוצרך להתרבות כאן שוב.**
23 **מתרצת הגמרא: תדא** – על אחת מן המשניות אמר רב יהודה שבאה
24 **לאתווי גר, שהוא כשר לדון דיני ממונות אף שפסול לדיני נפשות,**
25 **שגם הוא אין יחושו שלם שאינו מדוע ישראל, ותדא** – ועל האחת

28 מהן אמר שבאה לאתווי ממור שגם הוא כשר לדיני ממונות.
29 מבארת הגמרא: **וצריכי והוצרך רב יהודה להשמיענו שכך הדין גם**
30 **בגר וגם בממור שכשרים לדיני ממונות, דאי אשמעינן** – שאם היה
31 רב יהודה משמיענו כך בגר בלבד, היינו סבורים לומר שאין כשר
32 לדיני ממונות אלא גר, **משום שיש בו מעלה הראוי לזבא פקחל** –
33 שמוותר לשאת בת ישראל, **אבל ממור דאין ראוי לזבא פקחל** –
34 שאסור לשאת בת ישראל, **אימא לא** – היינו סבורים לומר שאינו
35 כשר גם לדיני ממונות. **ואי אשמעינן** – ואם היה רב יהודה משמיענו
36 כך בממור בלבד, היינו סבורים לומר שאין כשר לדיני ממונות אלא
37 ממור, **משום שיש בו מעלה דקאתי מטפה כשרה** – שבא מזרע
38 ישראל, **אבל גר דקאתי מטפה פסולה** – שלא נולד מזרע ישראל,
39 **אימא לא** – היינו סבורים לומר שאינו כשר אף לא לדיני ממונות,
40 ולפיכך צריכא – אכן הוצרכו שתי המשניות ללמד שהן גר והן ממור
41 כשרים לדיני ממונות.

משנה

42 המשנה מביאה דוגמא נוספת של שני דברים, שהאחד מהם אפשר
43 שיהיה בלא האחר, אבל אי אפשר שיהיה האחר בלא הראשון: **כל**
44 **אדם הכשר לדון דיני ממונות, הרי הוא כשר גם להעיד עדות בבית**
45 **דין, ולש אדם שכשר להעיד ואינו כשר לדון.**

גמרא

46 הגמרא מבארת את מי באה המשנה לרבות שפסול לדון אף שכשר
47 להעיד. מבררת הגמרא: **לאתווי מאי** – מי הוא שבאה המשנה
48 לרבות שיפסל לדון אף שכשר להעיד. **אמר רבי יוחנן לבאר דברי**
49 **המשנה, שבאה לאתווי** – לרבות מי שהוא סומא – עיוור שאינו רואה
50 **כאחת מעיניו. מבארת הגמרא: ומני** – ובשיתת איזה תנא הולכת
51 משנה זו,

המשך ביאור למס' נדה ליום שבת קודש עמ' ב

1 שעליו. **ודין הוא** – ויש ללמוד זאת בקל וחומר, **ומה זב הקל שאינו**
2 **מטמא בכיאה** – באוהא, מכל מקום החמירה בו תורה שעושה
3 **משכב ומושב לטמא אדם ולטמא הבגדים** שעליו, **אכן מנונעת**
4 **החמורה שמשמאה בכיאה, שנאמר (ויקרא יד מו) 'הבא אל הבית**
5 **כל ימי הסגיר אתו יטמא עד הערב, וכי אינו דין שמשמאה את**
6 **המשכב ומושב שלה להיות אב הטומאה לטמא אדם ולטמא את**
7 **הבגדים שעליו. תלמוד לומר (ויקרא טו ד) 'כל המשכב אשר ישכב**
8 **עליו הוב יטמא, שתיבת 'הוב' מיותרת, ובאה לדייק שדווקא הוב**
9 **מטמא את משכבו ומושבו, ולא אכן מנונעת. מדייקת הגמרא:**
10 **מעמא** שאבן המנונעת אינה מטמאה משכב ומושב, רק משום
11 **דמעטיה קרא, הא לאו הכי היתה מטמאה, ומבואר שגם דבר**

12 שאינו ראוי למשכב ומושב מטמא את משכבו להיות אב הטומאה
13 לטמא אחרים, ולא כפי שדחתה הגמרא, וחזרת הקושיא מדוע לא
14 נלמד מנדה שאף דמה יעשה משכב ומושב כמותה.
15 מתרצת הגמרא: **ומניה** – מעצמה נלמד את המקור שדם
16 נדה אינו עושה משכב ומושב, שכן **לאו מי אמרת שמתיבת 'הוב'**
17 **מדייקים, שדווקא הוא מטמא משכב ומושב ולא אכן מנונעת כיון**
18 **שאינה בת משכב ומושב, ואם כן הבא נמי יש למעט דם נדה**
19 **מטומאת משכב ומושב, שכן אמר קרא לענין משכב ומושב (ויקרא**
20 **טו כג) 'אשר הוא ישבת עליו, ותיבת 'היא' מיותרת, ויש לדייק**
21 **שדווקא 'היא' – הנדה עצמה מטמאת משכבה ומושבה, ולא דמה.**